

**Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Иске Салман авыл
жирлеге Советы КАРАРЫ**

2018 елның 19 марты

5№

**Әлки муниципаль районының Иске
Салман авыл жирлегендә гавами
тыңлауларны оештыру һәм уздыру
тәртибе турында**

"Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Әлки муниципаль районының Иске Салман авыл жирлеге Уставы нигезендә Әлки муниципаль районының Иске Салман авыл жирлеге Советы карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Салман авыл жирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибен яңа редакциядә (кушымта) расларга.
2. «Әлки муниципаль районының Иске Салман авыл жирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртибе турында» 2017 елның 20 мартындагы 5 номерлы Иске Салман авыл жирлеге Советы карарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрәндә Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Совет рәйсе,
Әлки муниципаль районы
Иске Салман авыл жирлеге башлыгы

Ф.И.Жәләлетдинов

Әлки муниципаль районы Иске Салман авыл жирлегенде гавами тыңлауларны тәртипкә салу һәм уздыру

Әлки муниципаль районының Чуаш Кичүе авыл жирлегенде (алга таба - Тәртип) әлеге тәртипнең 3 статьясындагы 2 әлешенде күрсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәру тәртибе "Россия Федерациясенде жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндеге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендеге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Әлки муниципаль районының Иске Салман авыл жирлегенде Уставы нигезенде әшленгән.

1 нче бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья Төп төшенчәләр

Әлеге тәртиптә түбәндеге төп төшенчәләр кулланыла:

гавами тыңлаулар - Әлки муниципаль районы Иске Салман авыл жирлегенде яшәүчеләрнең муниципаль берәмлегенде (алга таба - муниципаль берәмлек) жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль берәмлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукий актлар проектлары буенча гавами фикер алышу юлы белән карарлар кабул итү процессында катнашуға хокукларын гәмәлгә ашыру рәвешенде, шулай ук федераль законнарда, әлеге тәртиптә беркетелгән мәсьәләләрне карау өчен;

инициатив төркем - гавами тыңлауда катнашу хокукына ия Россия Федерациясенде гражданы яисә гражданны төркеме;

жәмәгәтчәлек вәкиле - физик зат, шул исәптән юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре, ул карала торган мәсьәлә турында гавами тыңлауларда фикер алышуда катнашу хокукына ия. Жәмәгәтчәлек вәкилләренә жирле үзидарә органнарын яисә дәүләт хакимияте органнарын тәкъдим итүче яисә алар әшчәнлегенде түләүле шартнамә нигезенде катнашучы гавами тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча кабул итүче затлар хезмәт бурычлары аркасында кермиләр;

гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, жәмәгәтчәлек вәкилләре, гавами тыңлаулар экспертлары, гавами тыңлаулар үткәру буенча оештыру комитеты әгъзалары;

чыгышларга хокуклы гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, вәкилләре

әлеге тәртипнең 6 статьясында билгеләнгән срокларда гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча жәмәгәтчәлек чыгышка үз заявкalarını оештыру комитетына тапшырган;

оештыру комитеты - муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары, муниципаль берәмлек советы депутатлары, жәмәгәтчәлек вәкилләре вазыйфаи затларынан паритетлы башлангычларда төзелгән гавами тыңлаулар әзерләү һәм уздыру буенча оештыру гәмәлләрен гәмәлгә ашыручы коллегиаль орган;

гавами тыңлаулар эксперты - гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча

махсус белемнәре булган һәм бу статуста вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән зат. Эксперт язмача рәвештә гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр тәкъдим итә һәм аларны аргументацияләү өчен фикер алышуларда катнаша.

2 статья Гавами тыңлаулар уздыруның максатлары

Халык алдында тыңлаулар түбәндәге максатларда үткәрелә:

муниципаль берәмлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукий актлар проектлары буенча фикер алышу, алар муниципаль берәмлек халкы катнашында мәжбүри тәртиптә гавами тыңлауларга чыгарыла; халык тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жәмәгәтчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

гавами тыңлаулар нәтижәләрен әзерләү, үткөрү һәм билгеләү экспертларның ачыклык, хәбәрдарлык, ихтыярий булуы, бәйсезлеге принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 статья. Халык тыңлауларына чыгарыла торган сораулар

1. Халык тыңлаулары жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үткәрелә. Гавами тыңлаулар нәтижәләре жирле үзидарә органнары өчен рекомендация характерында.

2. Халык тыңлауларына мәжбүри рәвештә түбәндәгеләр чыгарыла:

1) муниципаль берәмлек уставы проекты, шулай ук әлеге уставны норматив хокукий актларга туры китерү максатларында муниципаль берәмлек уставына Россия Федерациясе Конституциясе нигезләмәләрен, федераль законнар, конституция (устав) яисә Россия Федерациясе субъекты законнарын төгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр кертелү очрактарыннан тыш, әлеге уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукий акт проекты,

2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәләше турында хисап;

2.1) муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе проекты;

3) муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре.

3. Әгәр һәр мәсьәлә буенча һәрьяклап һәм тулы фикер алышуга комачауламаса, берничә мәсьәлә буенча берьюлы гавами тыңлаулар уздыру рөхсәт ителә.

4. Гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү, әгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы билгеләнмәгән булса, жирле бюджет акчалары исәбеннән финанслана.

5. Әлеге нигезләмәнең 3 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукий акт проекты белән алдан ук таныштыруны, муниципаль берәмлек халкының гавами тыңлауларында катнашуны, кабул ителгән карарларның дәлилленгән нигезләрен дә кертәп, гавами тыңлаулар нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) тәэмин итә торган башка чараларны күздә тотарга тиеш.

6. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне үлчәү кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төренә, рөхсәт бирү турындагы карарларның проектларына, капитал төзелеш объектларын төзүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карарларның проектларына, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең рөхсәт бирү турындагы карарларның проектларына, жир

кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрөн һәм объектларны капиталъ төзелеш объектларыннан башка төргә үзгәртү мәсьәләләре буенча, җирдән файдалану һәм төзелеш алып баруның расланган кагыйдәләре булмаганда жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм (яисә) муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) норматив хокукый актларны исәпкә алып, шөһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы нигезләмәләренә исәпкә алып үткәрелә.

4 нче статья. Гавами тыңлаулар инициаторлары

Халык тыңлаулары халык, муниципаль берәмлек советы (алга таба - Совет), муниципаль берәмлек башлыгы (алга таба - Башлык) инициативасы буенча үткәрелә.

Халык алдында тыңлаулар үткөрү буенча халыкның инициативасы 18 яшькә җиткән һәм муниципаль берәмлек территориясендә кимендә 100 кеше даими яшәүче гражданныр төркеменнән чыгып карарга мөмкин.

2 нче бүлек. Гавами тыңлауларны билгеләү

5 нче статья. Гавами тыңлауларны билгеләү

1. Халык яисә Совет инициативасы буенча үткәрелә торган гавами тыңлаулар Совет карары белән билгеләнә.

Глава инициативасы белән үткәрелә торган гавами тыңлаулар муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

Халык тыңлаулары Россия Федерациясә законнары белән җирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча үткәрелә.

2. Халык алдында тыңлаулар үткөрү һәм инициативаны хуплап халыкның имзаларын җыю турында халык инициативасын күрсәтү өчен кимендә 100 кеше санында инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем) төзелә.

2.1. Инициатив төркем советка тәкъдим итә:

- гавами тыңлаулар мәсьәләләрен күрсәтеп, гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза һәм аларны үткөрү кирәклеген дәлилләү, гражданнырның инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан 1нче номерлы кушымтасы нигезендә имзаланган гариза;

- муниципаль хокукый акт проекты (гавами тыңлауларда карау өчен ул кертелгән очракта);

- муниципаль хокукый акты кабул итү кирәклеген нигезләүне үз эченә алган аңлатма, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрен күрсәтеп (гавами тыңлауларда карауга кертелгән очракта);

- финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итәчәк муниципаль хокукый актының гавами тыңлауларында карауга кертелгән очракта);

- 2 нче кушымта нигезендә гражданнырның инициатив төркемә исемлеге;

- гражданнырның инициатив төркемән төзү турында карар кабул ителгән җыелыш беркетмәсә;

- инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, анда инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документларның исемлеге, шулай ук муниципаль хокукый акт проекты докладчыгы күрсәтелгән (муниципаль хокукый акт проекты гавами тыңлауларда карау өчен керткән очракта).

Гариза һәм беркетмәгә инициатив төркемнең рәислек итүче (инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле) һәм секретаре имза салырга тиеш.

2.2. Әгәр Советка әлегә статьяның 2.1 пунктчасында билгеләнгән барлык документлар бер үк вакытта тапшырылса, гариза бирелгән дип санала.

2.3. Советка гариза һәм аңа теркәлә торган документлар кергән көннән алып 30 көн эчендә инициатив төркем тарафыннан гавами тыңлаулар уздыру инициативасын хуплаган халыкның имзалары җыелырга һәм тапшырылырга тиеш - әлегә нигезләмәнең 3 нче кушымтасы нигезендә, 18 яшькә җиткән һәм муниципаль берәмлек территориясендә даими яшәүче халыкның кимендә 100

имзасы санында әлеге нигезләмәгә 3 нче кушымта нигезендә.

Имзалар гавами тыңлаулар уздыру турындагы инициативаны күрсәтү турындагы гариза биргән көннең иртәгесеннән жыелырга мөмкин. Имза кәгазенә кулдан язылмыйча яисә карандаш белән белешмәләр кертү рәхсәт ителми. Гражданның турында тиешле белешмәләрдә һәм аларны имза кәгазенә кертү даталарында һәм таныклау язмаларында идарәләр гражданның һәм имзалар жыючылар тарафыннан тиешенчә килештерелергә тиеш.

2.4. Совет эш төркемен төзи һәм имзалар кәгазьләрен тапшырган көннән алып 10 көн эчендә тапшырылган белешмәләргә тикшерә.

Имзалар кәгазьләрендәге имзаларны һәм белешмәләргә тикшерү нәтижеләре буенча имза гамәлгә яраксыз дип танылырга мөмкин. Әлеге нигезләмә нигезендә аның гамәлгә яраксызлыгы билгеләнмәгән булса, имза нәтижеләре була.

Имзалар жыю төртибен бозып һәм (яисә) имзалар кәгазен рәсмиләштерү буенча жыелган имзалар гамәлгә яраксыз имзалар, ягъни имзалар белән түбәндәгеләр таныла:

- 1) имзалар жыю чорыннан тыш жыелган имзалар;
- 2) 18 яшькә житмәгән һәм даими яисә башлыча муниципаль берәмлек территориясендә яшәмәгән затлар имзалары;
- 3) имзалар кәгазенә үз имзасын үз кулы белән кую датасы күрсәтелмәгән гражданның имзалары;
- 4) имзалар кәгазенә кулдан язылмыйча яисә карандаш белән кертелгән белешмәләр;
- 5) гражданның турында аларга туры килә торган белешмәләрдә һәм имза кәгазенә кертү даталарында төзәтүләр булган имзалар, әгәр бу төзәтүләр имзалар жыючылар тарафыннан махсус килештерелмәгән булса;
- 6) әлеге нигезләмәгә 3 нче кушымта таләпләренә туры килми торган имзалар кәгазендәге барлык имзалар

Тикшерү нәтижеләре имзалар кәгазьләрен тикшерү беркетмәсе (4 нче кушымта) белән рәсмиләштерелә.

2.5. Советның чираттагы утырышында, имзалар кәгазьләре кәргән көннән соң 15 көн эчендә гавами тыңлаулар билгеләү турында яисә гавами тыңлаулар билгеләү турында гаризаны түбәндәге очрақларда кире кагу хакында карар кабул ителә:

- 1) гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр жирле үзидарә органнары компетенциясенә керми;
- 2) тәкъдим ителгән дәрәҗә имзалар саны халык алдында тыңлаулар уздыру турында халык инициативасын күрсәтү өчен житәрлек түгел.

2.6. Гавами тыңлауларны билгеләү турындагы гаризаны кире кагу, баш тартуны китереп чыгарган хокук бозуларны бетерү шарты белән, гавами тыңлауларны билгеләү өчен инициатив төркем тарафыннан документларны кабат кертүгә киртә булмый.

2.7. Гавами тыңлауларны билгеләү мәсьәләсе Муниципаль берәмлек советы тарафыннан карала.

2.8. Гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза кире кагылган очрақта, Совет эш көннәрендә исәпләнә торган 5 көн эчендә гражданның инициатив төркеме вәкаләтле вәкиленә язмага мотивлаштырылган хәбәрнамә жиберә.

3. Ачык тыңлаулар билгеләгән Совет, Башлык тиешле муниципаль актларны кабул итә, аларда сорау, сроқлар, вакыт һәм аларны уздыру урыны, оештыру комитеты составы, муниципаль хокукый акт проекты буенча фикер алышуда һәм гражданның гавами тыңлауларга чыгарылуын исәпкә алу төртибе турында мәгълүмат бар.

гавами тыңлаулар үткөрү датасы - федераль законнарда, Устав һәм әлеге төртиптә башкасы билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар билгеләү турында муниципаль хокукый акт кабул ителгән көннән алып 30 көн эчендә билгеләнә.

Муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар билгеләү турында

мәғлүмат гавами тыңлаулар уздырган көнгө кадәр календарь көннөрдө исәпләнә торган 7 көн эчендә (әгәр башкасы каралмаган булса, федераль законнарда, Уставта, әлеге төртиптә) муниципаль хокукий актны фикер алыша торган муниципаль хокукий актның кушымта проекты белән гавами тыңлауларны билгеләү турында гавами тыңлаулар билгеләнгән көнгө кадәр бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән гамәлгә ашырыла.

3 нче бүлек Гавами тыңлауларны әзерләү һәм уздыру

6 нчы статья. Гавами тыңлауларны әзерләү һәм уздыру

1. Халык тыңлаулары муниципаль берәмлек халкы өчен уңайлы вакытта уздырыла (эш көне булмаган көннөрдә 11.00 сәгатътән 18.00 сәгаткә кадәр я эш көннөрендә, 16.00 сәгатътән башлап, 22.00 сәгатътән дә соңга калмыйча гавами тыңлаулар уздырырга тәкъдим ителә). Оештыру комитеты тыңлауларда катнашырга теләүче тыңлаулар уздырыла торган бинага тоткарлыксыз керүне тәмин итәргә тиеш.

Гавами тыңлаулар узган көнне оештыру комитеты гавами тыңлауларда катнашучыларны теркәүне оештыра.

2. Халык тыңлауларында рәислек итүче булып оештыру комитеты рәисе тора. Утырыш гавами тыңлауларны ача, гавами тыңлауларның сорауларын (мәсьәләләрне), тыңлауларны уздыру төртибе буенча тәкъдимнәрне игълан итә, үзен, сәркатип һәм экспертларны күрсәтә, тыңлаулар үткөрү инициаторларын күрсәтә. Оештыру комитеты сәркатибе гавами тыңлаулар протоколын алып бара.

3. Рәис итүче фикер алышу үткәрелә торган мәсьәләне игълан итә һәм гавами тыңлаулар уздыру инициаторлары тарафыннан вәкаләт бирелгән затка, экспертларга, шулай ук чыгышка хокукы булган гавами тыңлауларда катнашучыларга сүз бирә. Чыгышларның чираты оештыру комитеты тарафыннан теркәлгән гаризалар бирүнең чираты белән билгеләнә.

4. Тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән экспертлар да, үз тәкъдимнәрен төшерергә һәм (яисә) гавами тыңлауларда башка катнашучылар күрсәткән тәкъдимнәргә кушылырга хокуклы.

Фикер алышу йомгаклары буенча, гавами тыңлауларга чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәрнең һәм тәкъдимнәрнең бердәм исемлегә төзелә, моңа гавами тыңлауларда катнашучылар төшергән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр керми.

5. Йомгаклау документын төзегәннән соң тәкъдим һәм тәкъдимнәр белән рәис катнашучыларны жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итүнең йомгаклау вариантын тавыш бирүгә куя. Гавами тыңлауларда карарлар кабул ителә тыңлауларда теркәлгән катнашучылар саныннан гади күпчелек тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тыңлауларда катнашкан һәр кеше бер тавышка ия, ул жирле әһәмияттәге мәсьәләне тәкъдим иткән өчен тавыш бирә, аңа каршы яки тавыш бирүдән тыелып кала. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә кертелә. Беркетмәгә рәислек итүче һәм гавами тыңлаулар сәркатибе кул куя.

6. Гавами тыңлаулар беркетмәсе нигезендә, гавами тыңлаулар уздырган көннән алып эш көннөрендә исәпләнә торган 3 көн эчендә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә (6 нчы кушымта) төзелә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) ачык тыңлауларга чыгарыла торган сорау (сораулар);
- 2) гавами тыңлаулар уздыру инициаторы;
- 3) гавами тыңлауларны билгеләү турында хокукий акт датасы, номеры һәм исеме, шулай ук аны бастырып чыгару (халыкка житкерү) датасы;
- 4) гавами тыңлаулар уздыру датасы, вакыты һәм урыны;
- 5) гавами тыңлаулар уздырган оештыру комитеты;
- 6) гавами тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгышка хокук алган затлар турында мәғлүмат;

7) гавами тыңлауларга чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәрнең һәм тәкъдимнәрнең бердәм исемлеге, моңа гавами тыңлауларда катнашучылар төшергән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр керми;

8) жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты;

9) гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш биру нәтижәләре.

7. Гавами тыңлауларның нәтижәләре турындагы бәяләмәгә оештыру комитеты рәисе һәм сәркатибе имза сала һәм шушы көннәрдә, гавами тыңлаулар уздырылган көннән алып 5 көн эчендә исәпләнә торган 5 көн эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

8. Гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә жирле үзидарәнең халык тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча карар кабул итү өчен җаваплы органы тарафыннан һичшиксез каралырга тиеш. Карау йомгаклары мөжбүри тәртиптә гавами тыңлаулар инициаторларына, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә караган көннән алып эш көннәрендә саналган 5 көн эчендә бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән, муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар инициаторларына житкерелә.

9. Гавами тыңлаулар нәтижәләре турындагы бәяләмә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, рекомендация характерында була.

4 нче бүлек. Муниципаль берәмлек уставы проекты буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру үзенчәлекләре, Уставка, жирле бюджет проектына һәм аның үтәләше турында хисап проектына үзгәрешләр кертү хакында Совет карары проекты, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча

7 нче статья. Муниципаль берәмлек Уставы проектының гавами тыңлауларында карау үзенчәлекләре һәм Уставка үзгәрешләр кертү турында Совет карары проекты

1. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет уставы проекты "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда һәм Уставта каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет карары проекты һәм аны кабул итү турындагы мәсьәлә Совет тарафыннан каралган көнгә кадәр 30 көн эчендә рәсми басылып чыгарга (халыкка житкерергә) тиеш. Бер үк вакытта күрсәтелгән проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе, гражданның аны тикшерүдә катнашу тәртибе, шулай ук проект буенча гавами тыңлаулар билгеләү турында Совет карары бастырыла.

3. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет карары проекты буенча гавами тыңлаулар проектны бастырып чыгарган (халыкка житкергән) көннән соң 7 календарь көннән дә иртәрәк булмаган вакытта уздырыла.

4. Муниципаль берәмлек Уставы проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган тарафыннан оештыру комитеты муниципаль берәмлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукий акт Совет карары проекты буенча тапшырыла.

8 нче статья. Жирле бюджет проектының гавами тыңлауларында һәм аның үтәләше турындагы хисапны карау үзенчәлекләре

1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәләше турында еллык хисап, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, башка федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, Уставта, Бюджет корылышы һәм

муниципаль берәмлектә бюджет процессы турында нигезләмәдә каралган үзенчәлекләргә исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар уздыруны гамәлгә ашыручы орган булып оештыру комитеты тора.

Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар билгеләү турындагы карар муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан кабул ителә.

3. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар билгеләү турындагы карарлар, жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап аларны кабул иткәннән соң 10 көн эчендә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

4. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар, жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап жирле бюджет проекты басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң 7 календарь көннән дә алданрак үткөрелми (жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап).

9 нчы статья. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләне гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләсе буенча гавами тыңлаулар "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законда, **"Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында"** һәм "Татарстан Республикасында референдум турында" Татарстан Республикасы Законнарында, Уставта каралган үзенчәлекләргә исәпкә алып оештырыла һәм уздырыла.

2. Әлеге мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар билгеләү турындагы карар Совет тарафыннан кабул ителә.

3. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган - оештыру комитеты.

Өлки муниципаль районының
Иске Салман авыл жирлегенде
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 1 нче
кушымта

ГАРИЗА

Гавами тыңлауларны билгеләү.

Инициатив төркемдә _____ кеше, исемлек
кушымта итеп бирелә, халык инициативасы буенча билгеләргә
тәкъдим итә
муниципаль берәмлектә түбәндәге сорау буенча гавами тыңлаулар:

Гавами тыңлаулар уздыру кирәклеген нигезләү:

Кушымта (фактта тәкъдим ителгән документлар күрсәтелә):

- 1) муниципаль хокукый акт проекты (кертелгән очракта);
- 2) аңлатма язуы;
- 3) финанс-икътисадый нигезләү
таләп итә торган хокукый актны гамәлгә ашыру
өстәмә матди һәм башка чыгымнар;
- 4) гражданның инициатив төркеме исемлеге;
- 5) оештыру турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе
гражданның инициатив төркеме;
- 6) озату хаты.

Вәкаләтле вәкил
гражданның инициатив төркеме _____
(имзасы)

Сәркәтип
гражданның инициатив төркеме _____
(имзасы)

Өлки муниципаль районының
Иске Салман авыл жирлегендө
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру төртибене 2 нче
кушымта

**ИНИЦИАТИВ ГРУППА
ӘГЪЗАЛАРЫ ЖЫЕЛМАСЫ**

т/б №	Фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм туган елы (18 яшендө - туу датасы һәм ае)	Яшөу урыны адресы (паспорт нигезендө)	Паспорт мәгълүматлары (шөхесне раслаучы документның сериясе, номеры, кем тарафыннан һәм кайчан бирелгән)	Шөхси имза

Вөкалөтле вөкил
гражданнырның инициатив төркеме _____
(имза) (Ф.И.О.)

Әлки муниципаль районының
Иске Салман авыл жәрлегенде
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 3 нче
кушымта

Гавами тыңлауларны язу бите

Сорау буенча: " _____

_____ "

Без, түбәнде язылучылар, ачык тыңлаулар үткәруне хуплайбыз
муниципаль берәмлек халкы инициативасы түбәндеге сорау буенча:

" _____
_____ "

т/б №	Фамилия, исем, атасының исеме	18 яшь туган көне (өстәмә рәвештә туган көне һәм ае)	Яшәу урыны адресы (паспорт буенча)	Паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясе һәм номеры	Имзалар һәм аны кертү датасы (граждан үз кулы белән кертелә)

Имза кәгазен таныклайм:

_____

(фамилиясе, исеме, атасының исеме,

_____

паспортның яисә документның сериясе, номеры һәм бирү датасы,

_____

исемен күрсәтеп, гражданның паспортын алмаштыручы

_____

яисә аны биргән органның коды, яшәу урынының адресы,

_____

имзалар жыйган, аның имзасы һәм аны кую датасы)

Вәкаләтле вәкил
гражданның инициатив төркеме _____
(имза) (Ф.И.О.)

Әлки муниципаль районының
Иске Салман авыл жирлегенде
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру төртибенө 4 нче
кушымта

БЕРКЕТМӨ
Гавами тыңлауларны язу битен тикшерү

Сорау буенча: " _____

"

Муниципаль берәмлек советында бирелгән саннар
гавами тыңлаулар үткөрү инициативасын хуплаучы гражданныр имзалары

Сайлаучылар имзалары тикшерелде _____, шулардан түбөндөгеләр
танылды:

гамәлгә яраксыз _____ түбөндөгә сәбәпләр буенча:

_____
_____
_____

Гамәлгә яраксыз имзалар саны - _____.

Фактлардан чыгып Жирлекнең тәкъдим ителгән гомуми саны;
дөрес имзаларны тәшкил итә _____.

Эш төркеме житәкчесе _____
(имзасы) (Ф.И.О.)

Эш төркеме әгъзалары _____
(имзасы) (Ф.И.О.)

_____
(имзасы) (Ф.И.О.)

_____
(дата, вакыт)

Вәкаләтле вәкил
гражданнырның инициатив төркеме _____
(имзасы) (Ф.И.О.)

Сөркәтип
гражданнырның инициатив төркеме _____
(имзасы) (Ф.И.О.)

Әлки муниципаль районының
Иске Салман авыл жирлегенде
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 5 нче
кушымта

БЕРКЕТМӨ
Гавами тыңлаулар

" _____ " _____ 20 _____ № _____

Халык алдында тыңлаулар түбәндәге инициатива буенча:

билгеләнгән _____
(муниципаль хокукий акт)

_____ (муниципаль хокукий акт исеме)
басылып чыккан (халыкка житкерелгән):

_____ түбәндәге адрес буенча үткәрелгән:
(үткәрелү датасы)

Оештыру комитеты: _____
Катнаштылар: _____

Вәкаләтле вәкил: _____
Сәркатип: _____

Экспертлар: _____
гавами тыңлауларда катнашучылар: (төркәлгән катнашучылар саны)

Гавами тыңлауларда чыгыш ясаучы катнашучылар:
_____ (фамилиясе, исеме, ат әсының исеме)

Тыңладылар: 1. _____
(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

2. _____
(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

Кертелгән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр саны _____ телдән _____ һәм язма
формасы, шул исәптән:

т/б №	Рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр	Гариза бирүче

гавами тыңлаулар рәйсе _____ (имзасы)

(Ф.И.А.)
Гавами тыңлаулар сәркатибе _____ (имзасы) (Ф.И.А.)

Әлки муниципаль районының
Иске Салман авыл жирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тертибенә 6 нчы
кушымта

Гавами тыңлауларның йомгаклау нәтижәсе турында

"__" _____ 20__

Халык алдында тыңлаулар түбәндәге инициатива буенча:

_____

билгеләнгән

_____

(муниципаль хокукый акт)

_____

(муниципаль хокукый акт исеме)

басылган (халыкка житкерелгән): _____
адресы буенча үткөрелде:

_____

(үткөрелү датасы)

Халык тыңлауларына чыгарыла торган сорау (сораулар)

Гавами тыңлаулар үткөрү инициаторы _____
гавами тыңлаулар уздыру датасы, вакыты һәм урыны

Халык алдында тыңлаулар уздырган оештыру комитеты

Катнашучылар турында ачык тыңлаулар буенча мәгълүмат, шул исәптән
чыгышка хокук алган _____

Бердәм тәкъдимнәр исемлеге һәм мәсьәләне хәл итү буенча тәкъдимнәр
Халык тыңлауларына чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләр:

Фикер алышуга чыгарылган мәсьәләләр		Экспертларның һәм катнашучыларның тәкъдимнәре һәм киңәшләре		Тәкъдимнәр (тәкъдимнәр) кертелгән (хупланган)	Искәрмә
т/б №	сорау формулировкасы яисә проектның исеме	т/б №	Текст жәмләләр	Фамилиясе, исеме, атасының исеме эксперт катнашучы)	
1		1.1.			
		1.2.			
2		2.1.			
		2.2.			

Жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты:

Гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре:

риза _____ (кеше)

каршы _____ (кеше)

тыелып калдылар _____ (кеше).

Оештыру комитеты рәисе _____

Оештыру комитеты сәркатибе _____